

Redovisning av miljöledningsarbetet 2020

Riksgäldskontoret

Enligt förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter

Del 1 Miljöledningssystemet

Basfakta

Antal årsarbetskrafter: 195

Antal kvadratmeter lokalyta: 4 147

1. Är myndigheten miljöcertifierad?

Ja, endast ISO14001

2. Hur lyder myndighetens miljöpolicy?

Riksgälden ska bedriva ett miljöarbete som bidrar till ett långsiktigt och hållbart samhälle. Miljöarbetet ska vara integrerat som en naturlig del i Riksgäldens verksamhet. Riksgäldens medarbetare ska ha kunskap om verksamhetens betydande miljöaspekter.

1. Inledning

Riktlinjen beskriver hur Hållbarhetspolicyns avsnitt 3, Miljömässigt ansvar, ska uppnås.

2. Syfte och mål

Syftet med riktlinjen är att klargöra hur miljöarbetet ska bedrivas för att hållbarhetspolicyns avsnitt för miljömässigt ansvarstagande ska uppnås. Riktlinjens mål är dels att tydliggöra ramarna för Riksgäldens miljöarbete dels att beskriva hur miljöarbetet följs upp.'

3. Ansvar

Stödenheten ansvarar för att samordna hållbarhetsfrågor inom miljö. Miljöarbetet är integrerat i verksamheten och de ordinarie processerna.

4. Bindande krav

Riksgälden har ett förenklat miljöledningssystem som omfattar verksamhetens direkta miljöaspekter enligt Förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter. Riksgälden har miljörutiner för att säkerställa att aktuell miljölagstiftning följs. Miljörutinerna finns dokumenterade i miljöledningssystemet. De ordinarie verksamhetsprocesserna som finns dokumenterade på Riksgäldens intranät, GældNet, säkerställer att regeringsuppdrag uppfylls enligt krav.

5. Miljöåtaganden

Riksgäldens miljöåtagande är att följa aktuell miljölagstiftning och att begränsa verksamhetens resursutnyttjande och klimatpåverkan. Genom årliga miljömål och att mäta miljöprestandan uppfyller myndigheten sitt åtagande. Riksgäldens miljöledningsarbete fokuserar på att ständigt förbättra Riksgäldens miljöprestanda. Utöver den ordinarie verksamhetsplanen beslutar verksamheten även om särskilda satsningar som genomförs för att höja myndighetens miljöprestanda.

6. Miljömål

Med hjälp av miljöledningssystemet utreds betydande miljöaspekter regelbundet. Miljöaspekterna ligger tillsammans med miljöåtagandet enligt avsett 3 till grund för miljömålen. Miljömålen sätts inom ramen för den ordinarie verksamhetsplaneringen och är en del av Riksgäldens ordinarie verksamhetsplan.

7. Uppföljning

Riksgäldens miljömål följs upp kvartalsvis samtidigt som verksamhetsplanens mål följs upp. Aktuell miljölagstiftning följs upp minst en gång per år på funktionsnivå. Övrig miljöprestanda med tillhörande aktiviteter följs upp minst en gång per år i samband med Miljöledningsrapporten. Den upprättas årligen inom ramen för miljöledningssystemet.

3. När har myndigheten senast uppdaterat sin miljöutredning?

Miljöutredningen uppdaterades 2019.

Fråga 4a-7a beskriver myndighetens arbete med dess direkta påverkan på miljön

4a. Vilka av myndighetens aktiviteter har en betydande direkt påverkan på miljön?

Brandskydd- direkt positiv, elförbrukning- direkt negativ.

5a. Vilka mål har myndigheten upprättat för de aktiviteter som har betydande direkt påverkan på miljön?

Brandskydd

Inom Riksgälden ska ett systematiskt brandskyddsarbete bedrivas. Det ska finnas en brandskyddsorganisation och brandskyddsarbetet ska uppfylla de krav som ställs i Statens räddningsverks allmänna råd och kommentarer (SRVSF 2004:3) om systematiskt brandskyddsarbete samt Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter om arbetsplatsens utformning. Medarbetare ska ges utbildning inom brandskydd och utrymningsövningar ska genomföras regelbundet.

Elförbrukning

Målet har varit att förvalta och utveckla det goda arbete som redan är genomfört inom energieffektivisering.

6a. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att nå målen för direkt miljöpåverkan?

Myndighetens brandskydd har setts över under året. Översynen inkluderar nya utrymningskartor med anledning av utökade lokaler samt en ny rutin för utrymning. Anpassade utrymningsövningar har genomförts för de medarbetare som har arbetat på plats på kontoret under året.

För att minska myndighetens energiförbrukning har ett fortsatt arbete med utbyte av skärmar, från lysrörsskärmar till LED, genomförts och samtliga skärmar är nu utbytta. Inom IT-avdelningen pågår bevakning av energiprestanda i avrop av ny utrustning för Riksgäldens servermiljö. Riksgälden har också avvecklat de sista lokalerna på Jakobsbergsgatan och flyttat datorhallen till nya lokaler med lägre energiförbrukning. I de utökade kontorsytorna på Olof Palmes gata har arbete med energieffektiv utrustning och minskad energiförbrukning fortsatt under året. Bland annat i samarbete med Riksgäldens fastighetsvärd.

7a. Redovisa hur väl målen för direkt miljöpåverkan har uppfyllts

Samtliga aktiviteter som planerats för att uppnå målen har genomförts under året eller pågår.

Fråga 4b-7b beskriver myndighetens arbete med dess indirekta påverkan på miljön

4b. Vilka av myndighetens aktiviteter har en betydande indirekt påverkan på miljön?

Upphandling- indirekt positiv.

5b. Vilka mål har myndigheten upprättat för de aktiviteter som har betydande indirekt påverkan på miljön?

Effektiv, hållbar och rättssäker upphandlingsprocess.

6b. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att nå målen för indirekt miljöpåverkan?

För att se till att Riksgälden ställer relevanta miljökrav har riktlinjer för inom vilka avtalsområden som miljö- och hållbarhetskrav ska ställas tagits fram. Riktlinjerna följer Upphandlingsmyndighetens rekommendationer. Nya rutiner för avtalsuppföljning där uppföljning av ställda miljö- och hållbarhetskrav inkluderas har också tagits fram under året.

7b. Redovisa hur väl målen för indirekt miljöpåverkan har uppfyllts

Aktiviteter som planerats för att uppnå en hållbar upphandlingsprocess har genomförts under året.

8. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att ge de anställda den kunskap de behöver för att ta miljöhänsyn i arbetet?

Riksgälden har en obligatorisk, myndighetsanpassad miljöutbildning som alla medarbetare ska genomföra. Aktuell information om miljöarbetet kommuniceras även regelbundet på myndighetens intranät och-/eller genom information på personalmöten.

9. På vilket sätt har myndigheten använt informationsteknik i syfte att minska sin energianvändning?

Samtliga medarbetare har energieffektiva bärbara datorer och samtliga datorskärmar är energieffektiva LED-skärmar.

10. På vilket sätt har myndigheten använt informationsteknik i syfte att minska antalet tjänsteresor?

Tjänsteresorna har minskat kraftigt till följd av pandemin och antalet digitala möten har ökat kraftigt, se mer under punkt 4.5 och 4.6 a och b.

Arbetet med att utrusta möteslokaler med videokonferensutrustning har fortsatt och två mötesrum är nu fullt utrustade för digitala möten. Rutiner för hur utrustningen ska användas finns på myndighetens intranät samt i respektive konferensrum. Det finns viss möjlighet att använda utomstående parters lösningar för videosamtal vid digitala möten.

11. Kommentar om del 1 i redovisningen

Del 2 Uppföljning av miljöledningsarbetets effekter

1. Tjänsteresor och övriga transporter

Utsläpp av koldioxid i kilogram, totalt och per årsarbetskraft uppdelat per fordonsslag (1.1), sammanlagt (1.2) och från flygresor över 50 mil (1.3) samt antal resor

	Årets uppgifter – antal resor och kg CO ₂			Föregående års uppgifter	
	Antal resor	KgCO ₂ Totalt	KgCO ₂ /å.a.	KgCO ₂ Totalt	KgCO ₂ /å.a.
a) Flygresor under 50 mil		0	0	2 931	17
b) Bilresor	1	5	0	49	0
c) Tågresor	7	0,00	0,000	0,03	0,000
d) Bussresor	0	0	0,00	0	0,00
e) Maskiner och övriga fordon		0	0	0	0
1.2 Sammanlagda utsläpp av koldioxid					
1.1 a-e		5	0	2 980	17
1.3 Flygresor över 50 mil	11	4 361	22	136 128	787

1.4a Beskrivning av vad som har påverkat resultatet i positiv eller negativ riktning (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Trender - positiv påverkan, Övrigt med kommentar:

Till följd av pandemin har tjänsteresorna minskat kraftigt och antalet digitala möten har ökat kraftigt under året, se mer under punkt 4.5 och 4.6 a och b.

1.4b Beskrivning av eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa

Statistiken kommer från Riksgäldens resebyrå. Resebyran kan inte leverera statistik enligt Naturvårdsverkets instruktion om att en resa räknas som tur och retur ("En (1) resa räknas som en hel resa från hemorten/ stationeringsorten, tur och retur, och åter till hemorten/stationeringsorten, oavsett färdmedel, transfer, byten, mellanlandningar etc"). Därför har statistiken bearbetats manuellt för att passa in i formatet och antalet resor har delats med två.

1.5 Beskrivning av hur uppgifterna är framtagna (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Leverantörsuppgifter

1.6 Uppföljningsmått som svaren på frågorna baseras på (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Uppgifter som tagits fram på annat sätt, nämligen

Statistik från resebyrå

2. Energianvändning

2.1 Årlig energianvändning i kilowattimmar totalt, per årsarbetskraft och per kvadratmeter total användbar golvyta uppdelat på

	kWh totalt		
	2020	2019	2018
Verksamhetsel (avser lokaler)	135 442	368 205	382 848
Fastighetsel	99 463	92 150	109 410
Värme	169 860	134 928	205 895
Kyla	222 122	288 466	283 062
Totalt	626 887	883 749	981 215

	kWh/årsarbetskraft			kWh/m ²		
	2020	2019	2018	2020	2019	2018
Verksamhetsel (avser lokaler)	695	2 128	2 454	33	107	103
Fastighetsel	510	533	701	24	27	29
Värme	871	780	1 320	41	39	55
Kyla	1 139	1 667	1 815	54	84	76
Totalt	3 215	5 108	6 290	151	257	264

Eventuell energianvändning utanför lokaler

	kWh totalt		
	2020	2019	2018
Energi	0	0	

2.2 Är värmeförbrukningen normalårskorrigerad? (envalsfråga)

Värmeförbrukningen är inte normalårskorrigerad.

2.3 Andel förnybar energi av den totala energianvändningen (anges i procent)

	2020	2019	2018
Verksamhetsel	100 %	100 %	100 %
Fastighetsel	100 %	100 %	100 %
Värme	80 %	89 %	89 %
Kyla	100 %	100 %	100 %
Utanför lokaler	0 %	0 %	0 %
Totalt	95 %	98 %	98 %

2.4 Har krav ställts på produktionsspecificerad förnybar el i myndighetens elavtal? (envalsfråga)

Krav har ställts på produktionsspecificerad förnybar el i myndighetens elavtal.

2.5 Har energianvändningen minskat som ett resultat av samverkan med myndighetens fastighetsägare? (envalsfråga) Vid Ja, anges vilka åtgärder som har genomförts

Ja

Riksgälden har bland annat installerat närvarostyrd belysning i samverkan med fastighetsvärden.

2.6a Beskrivning av vad som har påverkat resultatet i positiv eller negativ riktning (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Trender - positiv påverkan, Övrigt med kommentar:

Riksgälden har ökat antalet medarbetare under de senaste åren vilket inneburit behov av större kontorslokaler samt tillhörande ytor. Ombyggnationer och renoveringar av utökade lokaler har därför pågått under 2020. Trots användning av maskiner och utrustning för att bygga om kontoret har förbrukningen av verksamhetsel ändå sjunkit jämfört med föregående år. Minskningen är en direkt följd av pandemin och beror på att kontorsutrustningen, som datorarbetsplatser, skrivare och köksmaskiner, till stora delar stått oanvänd sedan i början av mars. Riksgälden vill dock poängtera att energianvändningen för medarbetarna som jobbat hemifrån inte minskat utan snarare ökat under perioden med hemarbete. Något som inte syns i denna statistik.

(Observera att uppgifterna för verksamhetsel avseende 2018 och 2019 tidigare har rapporterats felaktigt och ska vara 153 007 kWh respektive 157 877 kWh.)

Riksgälden har under 2020 flyttat datorhallen till en så kallad co-location-hall vilket har minskat användningen av energi för kyla. Värmeförbrukning samt förbrukning av fastighetsel har i sin tur ökat något till följd av utökade lokalytor.

2.6b Beskrivning av eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa

Rapportering av verksamhetsel har inte utförts korrekt för 2018 och 2019. Korrekta uppgifter för 2018 och 2019 är 153 007 kWh samt 157 877 kWh.

2.7 Beskrivning av hur uppgifterna är framtagna (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Leverantörsuppgifter

Samtlig energianvändning.

3. Miljökrav i upphandling

3.1 Andel upphandlingar och avrop där miljökrav ställts av det totala antalet upphandlingar och avrop

	Antal st		
	2020	2019	2018
Upphandlingar och avrop med miljökrav	6	48	49
Upphandlingar och avrop totalt	96	99	79
Andel upphandlingar och avrop med miljökrav	6 %	48 %	62 %

3.2 Antal upphandlingar över tröskelvärdet där energikrav enligt förordning (2014:480) om statliga myndigheters inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader har ställts

0

Kommentar till redovisning av antal upphandlingar över tröskelvärdet

Det totala antalet upphandlingar är ungefär lika många som förra året men andelen upphandlingar med miljökrav har sjunkit kraftigt från 2019. Anledningen till detta är att Riksgälden upphandlat en större andel tjänster där det inte är relevant att ställa miljökrav på grund av den marginella miljöpåverkan som tjänsten innebär. Detta gäller till exempel vid inköp av konsulter. Av 96 st genomförda upphandlingar 2020 var 61 st upphandlingar av konsulter.

Riksgälden följer från 2020 Upphandlingsmyndighetens rekommendationer för inom vilka avtalsområden som miljö- och hållbarhetskrav bör ställas. Tidigare har miljökrav ställts i upphandlingar av intellektuella tjänster, som konsulttjänster. Detta har inneburit att antalet upphandling med miljökrav har varit hög samtidigt som relevansen i- och möjligheten att följa upp kraven varit låg. Se mer under punkt 3.5a.

Om krav enligt förordningen om statliga myndigheters inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader inte har ställts vid upphandlingar över tröskelvärdet, ange skälen för det (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Annat:

Avtalsområden ej relevanta för miljö- och hållbarhetskrav, till exempel konsulttjänster. Riksgälden följer Upphandlingsmyndighetens rekommendationer för inom vilka avtalsområden miljö- och hållbarhetskrav bör ställas.

3.3 Har myndigheten ställt energikrav vid nytecknande av hyresavtal eller inköp av byggnader? (envalsfråga) Vid Nej, anges skälen för det (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Nej

Annat:

Inga hyresavtal nytecknades under 2020.

3.4 Ekonomiskt värde av registrerade upphandlingar och avrop med miljökrav av det totala värdet av upphandlingar och avrop per år

	Värde kr		
	2020	2019	2018
Upphandlingar och avrop med miljökrav	1 347 000	23 000 000	51 470 400
Upphandlingar och avrop totalt	38 314 953	59 600 000	63 359 406
Andel upphandlingar och avrop med miljökrav	4 %	39 %	81 %

3.5a Beskrivning av vad som har påverkat resultatet i positiv eller negativ riktning (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Övrigt med kommentar:

Riksgälden har under 2020 upphandlat en stor andel tjänster där miljö- och hållbarhetskrav inte varit relevanta att ställa. För att ett miljökrav ska vara proportionerligt ska det fylla ett syfte och var knutet till kontraktets föremål. Arten av tjänster som upphandlas av Riksgälden är typiskt sett "intellektuella tjänster" där utförandet har en marginell miljöpåverkan. Riksgälden följer därför från 2020 Upphandlingsmyndighetens rekommendationer för i vilka avtalsområden som miljö- och hållbarhetskrav bör ställas. Av Riksgäldens totala antal upphandlingar under 2020, 96 st, var 61 st konsultinköp. Se mer under punkt 3.2 och 4.6.

3.5b Beskrivning av eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa

3.6 Beskrivning av hur uppgifterna är framtagna (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Eget uppföljningssystem

4. Frivilliga frågor

Frågor om policy

4.1 Har myndigheten internt styrande dokument för IT och miljö? (envalsfråga) Vid Ja, anges vilka områden som tas upp i dokumentet (flervalsfråga)

Ja

Energianvändning för IT, IT-användning för resfria möten, Miljöhänsyn vid anskaffning av IT

Frågor om IT-anskaffning

4.2 Andel IT-anskaffningar där miljökrav ställts av det totala antalet IT-anskaffningar per år (anges i procent och värde)

	2020	2019	2018
Andel (%)	100 %	100 %	99 %
Värde (Skr)	1 075 000 Skr	8 760 000 Skr	3 860 000 Skr

Beskrivning av hur uppgifterna är framtagna (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Eget uppföljningssystem

4.3 Vilken typ av miljöhänsyn har tagits vid IT-anskaffningar? (flervalsfråga)

Energiförbrukning, Farliga ämnen, Livslängd, Materialval, Återvinningsbarhet

Beskrivning av hur uppgifterna är framtagna (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Eget uppföljningssystem

Frågor om energianvändning

4.4 Årlig energianvändning i kilowattimmar totalt och per årsarbetskraft uppdelat på

	kWh			kWh/årsarbetskraft		
	2020	2019	2018	2020	2019	2018
PC-arbetsplats		59 000	59 200		341	379
Skrivare		5 150	5 150		30	33
Serverar och Serverrum	215 262	210 327	229 842	1 104	1 216	1 473

Beskrivning av hur uppgifterna är framtagna (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Leverantörsuppgifter

Frågor om resfria möten

4.5 Antal resfria/digitala möten totalt och per årsarbetskraft

	Antal			Antal/årsarbetskraft		
	2020	2019	2018	2020	2019	2018
Resfria möten	1 720	108	119	9	1	1

Beskrivning av hur uppgifterna är framtagna (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Leverantörsuppgifter

Frågor om förklaring till resultatet

4.6a,b Beskrivning av insamlat resultat (vad som har påverkat resultatet i positiv eller negativ riktning, eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa)

4.2 Det totala värdet av IT-anskaffningar är lägre för 2020 än för tidigare år. Att värdet är lägre beror på att utbyte samt nyinköp av IT-utrustning, som skärmar och servrar, till största del färdigställdes under år 2019.

4.4 Riksgälden väljer att inte rapportera energianvändning för datorarbetsplatser och skrivare. Detta då de flesta datorarbetsplatser och skrivare på kontoret inte använts under året till följd av pandemin.

4.5 Antalet digitala möten har ökat kraftigt under 2020 som en direkt följd av pandemin. Riksgäldens totala antal digitala möten under året är 40 435 st. Motsvarande antal för 2019 var 15 129 st. Summan som rapporteras, 1720 st, visar de tillfällen där en eller flera deltagare ringt in till det digitala mötet. Antal inringande deltagare är den statistik som är möjlig att erhålla från Riksgäldens leverantör och som använts för rapporteringen under föregående år.

Normala år avspeglar antalet möten med inringande deltagare i hög grad också antalet resfria möten. Detta då det primärt är deltagare som saknar Skype som använder sitt telefonnummer för att ringa in till ett möte och därmed kan antas vara en extern mötesdeltagare. Under året har dock även anställda kunnat ansluta till möten via sitt telefonnummer. Exempel på ett sådant tillfälle då en intern deltagare ringt in skulle kunna vara om man samtidigt som man deltar i mötet utnyttjat sin friskvårdstimme för en promenad och därmed inte använt Skypeklienten på sin dator. Därför kan inte 1720 st möten rakt av anses avspegla antalet resfria möten

under året. Den kraftigt ökade siffran torde dock ge en fingervisning om att det ökade antalet möten med inringande deltagare är en konsekvens av minskat resande och krav på social distansering.

Frågor om energi

4.7 Har myndigheten en strategi för sitt energieffektiviseringsarbete, innefattande nulägesanalys, mål samt handlingsplan med åtgärder, som utgör grunden för energieffektiviseringsarbetet? (envalsfråga)

Nej

4.8 Producerar myndigheten egen förnybar energi? (envalsfråga) Vid Ja, anges hur mycket i kWh samt typ av energi

Nej

4.9 Har myndigheten miljöklassade och/eller certifierade byggnader? (envalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Delvis

Miljöbyggnad Silver för huvudsaklig kontorsyta på Olof Palmes gata.

Frågor om avrop

4.10 Har myndigheten vid avrop mot statliga ramavtal ställt egna miljökrav, där så har varit möjligt? (envalsfråga) Vid Ja, anges vilka ramavtal det gäller, antal avrop, omfattning i kronor samt vilka miljökrav som har ställts

Ja

Avrop av skärmar och dockningsstationer, 350 000 kr, TCO 7.0 eller högre, Energy-star

Avrop av konferensutrustning/telefoner, 185 000 kr, Energy-star

Hans Lindblad, Riksgäldsdirektör

Stockholm 2020-02-11